

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Egyévi . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM

INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Debrecen polgársága a keresztyén nemzeti politika mellett

Képviselői beszámoló a Bika-szálló dísztermében -- Lelkes tüntetés Hubert főispán mellett -- Üdvözítő fölrít a kormányzónak, a kormánynak és a nemzetgyűlésnek

Debrecen, jan. 9. A város mesterségesen felkorbácsolt társadalmi életében is szokatlanul nagyjelentőségű esemény játszódott le vasárnap délelőtt az Arany-Bika-szálló hatalmas dísztermében. A kálvinista Róma színe-java, a választó polgárok ezrei tettek ott tanubizonyítást arról, hogy változatlanul híven kitartanak a keresztyén nemzeti irányzat mellett és sem hamis jelszavakkal, sem felekezeti szédélgéssel nem hagyják magukat attól eltántorítani. Együtt ország-világ előtt dokumentálták, hogy Debrecenben lehet beszélni a szereplési viszketegségnek tisztos főpapi palástját is áldozatul dobó püspökök és néhány társának minden elképzelhető és legkevésbé sem önzetlen háttérü trükkosozatáról, de semmi esetre sem a keresztyén felekezetek közötti egyenlenségről. Azokkora szabadkőműves gyászmagyarkákkal szemben pedig, akik Hubert főispán ellen bizalmatlansági indítványt nyújtottak be, s amellel addák le szavazatukat, kétségbevonhatatlanul beigazolta a népgyűlés azon eleitől fogva hangzatosított álláspontunkat, hogy Baltázár püspök és mindenre kész gárdája csak a maga véleményének adott kifejezést a közgyűlésen, mikor szégyenletes indítványát megtette. A város kálvinista népe nem tesz különbséget keresztyén és keresztyén között és a népgyűlés több ízben lelkes eljenzéssel és percekig tartó tüntetéssel a hivatása magaslatán álló főispán és a keresztyén felekezetek közötti egyetértés mellett. Részletes tudósításunk a következő:

Debrecen két képviselője dr. Pröhle Vilmos és dr. Mátay István beszámolót tartottak vasárnap a Bika nagytermében, ezekre menő tömeg jelenlétében. A beszámoló túl ment a szokásos beszámolók keretein, az ott megjelent tömeg, tüntető megnyilatkozása volt ez a keresztyén nemzeti politika s annak képviselői iránt. Tüntető megnyilatkozása volt ez annak a szeretetnek, annak a ragaszkodásnak, amelylyel Debrecen keresztyén népe nemzetgyűlési képviselői, valamint a zsidók és szabadkőműves destruktív elemek által annyira támadott főispánjuk, Hubert Ottó iránt viseltetik.

Dr. Tervej Tamás megnyitó beszéde

Tervej Tamás: Mélyen tisztelt Népgyűlés! Elsősorban méltóztassanak megengedni, hogy sajnálattal bejelentsem, miszerint dr. Bernolák Nándor fontos országos ügyek miatt nem jöhetett le s beszámolóját így más alkalommal fogja elmondani. Méltóztassanak megengedni, hogy a népgyűlés összehívásának okáról, céljáról szóljak egy pár szót. Abban a mézetben vagyok, hogy Debrecen sz. kir. város megválasztott képviselői (Éljen!) nem valamely pártot képviselnek most a nemzetgyűlésen, hanem Debrecen egész közönségét. Ebből a szempontból kiindulva, úgy tartjuk, hogy ez a népgyűlés Debrecen összes választó közönségének egyetemes népgyűlése, egyetemes megnyilatkozása. A jelenlevők közül sokan nem tartozunk most meghatározott politikai párthoz és mégis szívvel-lélekkel veszünk részt ezen a népgyűlésen, mivel azt hiszük, hogy a keresztyén nemzeti gondolat és az ezen alapuló politika nem egy meghatározott politikai pártnak kisajátított tulajdona, nem vallási, nem felekezeti kérdés, hanem a

nemzet lelkének közvetlen, egy ezredéven át megjegyzésedett eleje, ennek drága történelmi kincse, szent hagyományja, szent tulajdona, amit a magyar királyság megalapítója, Szent István adott és jelölt ki a magyar nemzeti királyság alapjául. Ezzel az elvvel, ezzel a gondolattal megmarad Magyarország, ennek az eszmének bukásával, elejtésével elbukik Magyarország is. (Ugy van!)

Mi, akik jelen vagyunk, nem akarunk sem katolikus, sem kálvinista, sem luteránus, sem antiszemita politikát, hanem nemzeti, keresztyén politikát. (Éljen! Ugy van.) Mi nem azokat a pontokat keressük, amelyek elválasztanak, egymástól bennünket, hanem amelyek összehoznak, amelyek az egyetértést és a közös munkát lehetővé teszik.

A vörös rém, az oláh megszállás nem volt elég figyelmeztetés arra, hogy Magyarországot a gyűlölködés, pártoskodás vitte romlásba, és Magyarországot csak az egyetértés, egyetértő munka loss képes újra teremteni. Fájdalom, akadtak olyan emberek, akik, hogy saját hatalmukat megmentésük, megerősítésük, beledobták a közönségbe azt az érzést, amely a legjobban éget, legjobban szur, legjobban vág, a vallási kérdést. Meg kell szüntetni azt a hamis vádat, hogy itt vallási, vagy felekezeti gyűlölködés van, bármely vallásnak elnyomása van, hogy itt kulturharc, itt középkori fanatizmus van. (Nincs rólla szó) Debrecen város közönségének önmaga iránti kötelezettsége, hogy ennek a vádnak valótlanágát megmutassa, megcáfolja, hogy itt vallási üldözés, felekezeti torzalkodás egyáltalában nincs, az egész vad csak kitalált mese, (Szabadkőműves politika!)

Debrecen város közönségének másik kötelessége, hogy elégtételt szolgáltatson azoknak, akiket Orbók Attila (Felkiáltások; Hazáruló, meg van vesztegetve.) azzal vádolt, hogy Debrecen érdekeivel nem törődnek (Tudatosan hazudott) elégtételt szolgáltatson Hubert Ottó főispánnak (Éljen, szünni nem akaró taps). másodsorú elégtételt szolgáltatson Debrecen nemzetgyűlési képviselőinek. (Éljen.) A támadás akkor ért bennünket, a viszálykodás magvait akkor hintették el, amikor a Kormányzó is a kiengesztelődés, békülés és megbocsátás eszméit hirdeti, amikor megjelent az amnesztia rendelet.

Eljöttek most a nemzetgyűlési képviselők hogy megkérdézzék, hogy azt a politikai irányítást akarják-e támogatni, amely kezét fogott azokkal, akik Lefkoviccsal járták iskoláikat s akik azt mondták Magyarországról, hogy ezt az utálatos fekélyt el kell tüntetni Európa térképéről, vagy pedig hívei a keresztyén nemzeti gondolatot álló politikának s követnek minket ezen az uton, vagy pedig megváltoztatták-e eddigi nézetüket, más irányt követnek? A válaszon gondolkozzanak, az önk választától függ Magyarország jövő sorsa. (Eljenzés és taps.)

Dr. Pröhle Vilmos beszéde

Tisztelt népgyűlés! 1580-ban, 54 évvel a mohácsi vész után, amikor Magyarország középső és déli részét a törökök másik részét a németek tartották megszállva, abban az időben Lorenzói bécsi követ azt írta, hogy

voltaképpen a magyarság önmaga is elég erős arra hogy a törököt és minden más ellenségét leverje, csak az a baj, hogy a magyaroknál egy a visszavonás nincs egyetértés. — Ami 1580-ban igaz volt, ma is igaz.

Hasonló a helyzet. Hazánk egysége széjjel van tépve s ami még megmaradt, s amit még a külföld is hajlandó Magyarországnak nevezni, az sem egységes, gondolat, érzés, akarat tekintetében. Mindaddig tehetetlenek leszünk minden ellenségünkkel szemben, míg a visszavonás meg nem szűnik minden téren.

Majd rátér arra, miért támogatja a kormányt. Örömmel és megnyugvással kell megállapítani, hogy a miniszterelnök az új évkor nálla megjelent tisztelgő képviselők előtt a meghatározottabbau kijelentette, hogy a keresztyén nemzeti eszme az ország jövő fejlődésének fundamentuma, saját kormányrendszerének alapjául kívánja tonni s a keresztyén nemzeti irányzatot még hathatósabban érvényesíteni kell. (Éljen. Ugy van.)

Az utóbbi időben divat lett minden bajt, csapást, nehézséget a keresztyén nemzeti irányzat rovására írni. Hogy milyen képtelen vádakkal illetnek, most nem akarom elsorolni, csak kettőt említek meg. Egyik, hogy a keresztyén irányzat alatt Osonkamagyarországon nincs jogrend. Jogrend- jogrend és jogrend, kiáltja az a sajtó, elsősorban a Világ és társai amelyek a Károlyi forradalmat előkészítették. Megállapítom, hogy Párisban, Washingtonban, Newyorkban sincs nagyobb élet és vagyonszomság, mint Budapesten.

A másik vád, ami minden alapot nélkülöz, hogy antiszemizmust csinálunk. Nem akarok az izgatás terére lépni, nem akarok a szenvedélyekhez nyulni, csak az igazságot konstatalom. Tény az, hogy a nemzet bukásának, bajának, gyalázatának oka, hogy annak idején, a világháborút megelőző időkben olyan politika folyt, amely nem ismert mást, csak adózó, pénzért, pálinkáért szavazó politikát, a szabadelvű, szabadkőműves irányzat magyar nemzeti érdekeket nem akart ismerni, s ez hívta életre a magyar fajvédelmi politikát; s még egyet mondok. Nézzenek a statisztikába. A statisztikából megfogják állapítani, hogy a zsidóság szaporodási száma 10 szer nagyobb a magyarokénál. Az ingatlan, s gazdát cserélt birtokok statisztikáját nézzék meg s mondják meg, magyar kézből zsidó kézbe hány ingatlan ment át? Magyar fajtát fenyegeti veszedelem. A zsidó faj szaporodik, az ingatlan a magyarság rovására cserél gazdát. Ezért kötelességünk nekünk a magyar fajvédelmi politika. Hogy ez antiszemitizmus, hogy ez a zsidók ellen irányul, — arról igazán nem tehetünk. Hogy a fajvédelem más országokban is életben van, bizonyításul felolvassa a Morning Post angol újság egyik számát, amely bizonyítja a „Zsidók őrálloja” című újsággal szemben a zsidók forradalmi mozgalmakban való szerepét s amely Angliát is védelemre készíti.

Ezután a külpolitikai kérdésekre tér át. A faji gyűlölet, szomszédaink ellenük való gyűlölete teljes diadalt ül. A megcsontított, vérző Magyarország a trianoni béke által megkötött kézzel áll ellenséges szomszédaink sisera hadával szemben. Ő a béke ratifikálása ellen

foglalt állást, azonban a többség, hazafias aggodalomból szentesítette. Hogy mit hoz a közel jövő? Egyik oldalon ott áll az antantnak fokozott új, imperialisztikus, rabló politikája, ott áll a másik oldalon, kelet felől, a vörös-rém, a társadalmi örület, amely embert embertársának gyűlöljévé, gyilkosává teszi.

Hallgassunk a velencei követnek a szavára: A magyarság maga is letudja győzni minden ellenségét, ha egyet ért.

Becsületlen nacionalizmusra van szükség, amely hódítani, idegen földet, más fajt nem akar. de a maga földjének, maga tulajdonának védelmében rendületlenül kitart. Tépünk ki szívünkbelől minden gyomot, amely akadály a egyetértésnek. *Más politika, mint a keresztyén és nemzeti politika, hazánk felvirágoztatására nem vezethet;* a magyar nemzeti keresztyén eszme egyedül üdvözít. Rosszul lehet képviselni, azokat kergessétek el, — de magát az eszmét bukni ne hagyjátok. (Éljenzés, taps.)

Dr Milotay István beszéde

Ezután Milotay István, Debrecen I. kerületének nemzetgyűlési képviselője állott fel szólásra:

Tisztelt népgyűlés! Tisztelt polgártársaim! Első szavam, amit kötelességemnek érzek, az üdvözlés és köszönet szava legyen azért a törekvésért, amely önöket ily nagy tömegben összehozta. Azért jöttem össze, hogy megjelenésükkel, lelkesedésükkel, támogatásukkal bizonyosságot tegyenek arról a hűségről, arról a kitartásról, amellyel a keresztyén nemzeti gondolat ügye iránt, a nemzeti keresztyén politika sorsa és érdeke iránt viseltetnek. (Ugy van! Ugy van!) Arra, hogy a bizalom és hűség időről-időre ilyen tömeges manifesztáció alapján megnyilatkozik, igen nagy szükség van. A keresztyén nemzeti gondolatnak, épügy, mint bármely más szellemi áramlatnak, politikai és kulturális törekvésnek, meg van az a sorsa, hogy időnként multával veszt kezdő sebességéből, hatalmas lendületéből.

A keresztyén és nemzeti gondolat érdekéden ment ellenzékbe, nehogy olyanok vegyék át az ellenzéki szerepet, akiknek az az érdeke, hogy a keresztyén politikát rossz utra vigyék, kompromittálják, a keresztyén politika életrevalóságának hitét a tömegekben megrendítsék.

Az események tanúi voltak, — szerénytelenség nélkül állapítom meg — a körülmények igazolták az én elhatározásom jogosságát, helyességét.

Megtörtént a két pártnak egy párttá való egyesítése. Azonban sajnos, csak látszat volt az egyesülés, csak külsőre szorított. Nem tudta létrehozni azt a politikai, erkölcsi egységet, amelyre az ország keresztyén és nemzeti politikája érdekében, egyaránt óriási szükség volt: ezért következtek el hibákat, mulasztásokat. Hasonlít a kormányzópart helyzete a volt Ausztria-Magyarország helyzetéhez, ahol is csak kifelé volt meg az egység, befelé nem.

Egységes vezetés hiányát érezzük a külpolitikában, a külpolitikai intézkedésekben is. Jó magam azok közé tartoztam, akik nem tudunk hozzájárulni a béke aláírásához, ratifikálásához.

Az ország közvéleménye, mikor az agyongyötört magyarság a keresztyén magyarság új alapján megindult, azt várta, hogy ez a gondolat akkora erővel fogja hatalmába keríteni a lelkeket, olyan erőt mutat, amely elégséges lesz arra, hogy Osonkamagyarország a demarkációs vonalat áttörje és visszafogja szerezni óriási erejével az elhódított és megszállott részeket. (Tomboló tapsvihár. Éljenzés.)

Nemcsak ez nem következett be, de arról kellett értesülnünk, hogy olyan területeket is, amelyekről még azok is, akik a békét aláírták, megvoltak győződve, hogy a béke aláírása dacára is megmarad, most elrabolnak tőlünk, hozzányulnak ahhoz a földhöz, amelyet a magyar köztudat, egész közvélemény a béke ellenére, az írott papírrongy ellenére is örök és elvitathatatlan tulajdonuknak tartott. (Nem adjuk). A kormány most tanácskozik, hogy mit válaszoljon, milyen eszközöket használjon. (Fegyvereket!)

Ha a kormányzópartban az egység meglett volna, akkor Debrecen város tehetne róla, hogy Debrecen törvényhatósági bizottságában olyan tényezők, akiknek a szerepléséről le kellett

volna mondaniok, ismét a nyilvánosságra ne léphessenek és ítéletet ne merjenek mondani a keresztyén nemzeti irányzatról. (Ki velük!) Ha a kormányzópartban az egység meg lett volna, most már a törvényhatósági jog reformja végre lenne hajtva és ennek alapján a hatalmas keresztyén tömeg, amely itt Debrecenben olyan erővel nyilatkozott meg, már régen átalakította volna a törvényhatóságot s az már régen megkezdte volna a tisztogató munkát.

Ilyen körülmények, ilyen motivumok készítettek őt, hogy eddigi figyeléséből, hallgatásából az elienzéki kritikával nyilvánosságra lépett. Elveiből semmit sem engedett. A budapesti liberális újságokban azt olvasta, hogy itt Debrecenben ezek a tényezők, hatalmas, nagy diadalt arattak a keresztyén nemzeti irányzat felett, széles közhangulatra támaszkodnak s úgy állítják be Debrecen, mint új politikai áramlatnak kiinduló pontját. (Hazugság!) Ugy mutatták be Debrecen, mint amely uttörő munkát kezdte el s az országot kiszabadította a sötétségből, reakciótól és az elmaradottságtól.

Én nem úgy ismertem meg Debrecen város polgárságát. Tudtam, hogy tendenciája van a hírek, hogy az ország közvéleménye előtt úgy állítsák be, azt a hitet keltsék, hogy ime, Debrecen, a magyar függetlenségi és nemzeti gondolatnak ősforrása, megelőzte és kiábrándult a keresztyén eszmékből. (Soha! Hazugság!)

Mélyen tisztelt polgártársaim! Még ha én egy pillanatig hinni tudtam volna is azoknak a híreknek, az önök megjelenése, hatalmas demonstrációja, mást mutat. (Éljen!)

Pálfordulatról Debrecen közönsége részéről szó sem lehet. Amint egy fecske nem csinál nyarat s amint nem a kakas kukorékolására kel fel a nap, hanem megfordítva, azonképen azon tényezők, akik annyira kiabálnak, hogy Debrecen milyen politikai törekvés mellett foglal állást, egyáltalán semmi értékkel nem bírnak. (Ugy van! Taps!)

Azt mondják, hogy veszélyben forog a kalvinisták érdeke. (Nem igaz). *Az én családom négy század óta tagja a ref. egyháznak.* Szép apám adományai, áldozatai, amelyek ennek a városnak érdekeit elősegítették, ott vannak elhelyezve a ref. kollegium levéltárában. A vigyázatot, a féltő szeretetet elődeim oltották be vallásom iránt s ha van valaki, aki a reformátusok érdekeit nézi, védelmezi, én azok közé tartozom. (Tomboló tapsvihár! Éljenzés!) Ha azt látom, hogy itt a kormányzópart, vagy akár a kormányzat részéről olyan törekvések jelentkeznek, amely az egyik vallási felekezetet a másik rovására politikai, anyagi vagy hatalmi előnyökben akarná részesíteni, első volnék, aki tiltakoznék az ellen, a felmerült kísérlet ellen s visszautasítanék minden ilyen törekvést. (Tomboló taps. Éljenzés. Ugy van!)

Én úgy látom, hogy itt nem Debrecen összes reformátusainak érdekeiről van szó, hanem azokéiról, akik annak a köpönyege alatt akarják a maguk hatalmi törekvéseit és jelszavaikat diadalra vinni

Én azt vallom, hogy Debrecen multjánál, történelmi hagyományainál fogva református város s azt vallom, hogy igen is Debrecen reformátuságának mindent el kell követnie, hogy a maga hatalmi nyomatékát érvényesítse. Amint Eger és Esztergom katolikus jellegű, úgy Debrecen elsősorban református legyen.

Aki komolyan akarja venni hivatását, annak hatalmi féltékenységből nem szabad azt néznie, hogy a másik felekezet milyen politikai haladást tesz, nem szabad ezért gyűlölködni, irigykedni. Irigység helyett arra kell törekedni, hogy mi is hasonlóra jussunk. (Taps.)

Ne azt nézzük irigykedve folytonosan, a másik mit csinál, mert ezzel semmit sem érünk el, mert így arra a szőgyenletes szerepre vagyunk utalva politikai utjaink érdekében, hogy idegen segítséget vagyunk kénytelenek igénybe venni. Arra vagyunk kényszerülve, hogy olyan segítséget vegyünk igénybe, amely nem csak nekünk, nem csak a másik, keresztyén vallási felekezetnek, hanem az egész magyar nemzetnek, az egész országnak nem a javát akarják: nem ingyen adják, megfizettetik velünk. Ezt a gyűlölködést soha a református, soha katolikus, de élvezi a másik, kölcsönadó fél, amely gazdasági politikai nyomatékát és társadalmi szerveztségét szívesen bocsátotta segítségül.

Felvették a régi függetlenségi program jelszavát. Ők a régi függetlenségi politikát akarják feltámasztani. Hát kérdem én azoktól, kérdem a függetlenségi polgárságtól, kérdem, hol találkoztak ezekkel küzdelmei során a függetlenségi gondolatnak, hol találkoztak? Nem az ellentáborban állottak? Nem ők voltak-é, akik a város gazdasági életét megakadályozták, a változó kormányérdekeknek, a kisebbség érdekeinek kiszolgáltattak.

Nem a függetlenségi politika, nem a reformátusság érdekeiről van szó, egészen más a cél.

Bizalmatlanságot szavaztak a kormányzat helyi exponensének, Hubert Ottó főispánnak. (Éljen, viharos tüntetés a főispán mellett. Közbeiktatások: Mert nem volt szabadkőműves!) aki mindig becsületesen, pártatlanul járt el egész életében. A törvényhatósági bizottság bizalmatlanságát nyilvánította a főispán iránt, de ugyanakkor bizalmát nyilvánította a kormány iránt.

Megvagyok győződve, hogy ha hűtelesen megtudja, hogy milyen tényezők, milyen törekvések állanak a bizalmi nyilatkozat hátamegett; hát azt a bizalmi nyilatkozatot nem teszi ki az ablakába. (Ugy van!)

Végül arra kéri a népgyűlést, ne engedjék magukat megtántorítani, azon az uton, amit a mult év tavaszán a keresztyén nemzeti politika szolgálatában megkezdtek, semmiféle tanácstól ne engedjék magukat megingatni meggyőződésükben s az országot és Debrecen akkor szolgálják legjobban, ha kitartanak s megmaradnak ezen politikai eszme mellett s akkor Magyarországot a poklok kapui sem tudják megdönteni.

(Szünni nem akaró taps és éljenzés, szököt számosan üdvözlik.)

A határozati javaslat

Tervegy Tamás elnök zárszava következett, aki a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A népgyűlés hódolatteljesen üdvözli Horthy Miklós Kormányzó Úr Ó Főméltóságát s megnyugvással és örömmel veszi tudomásul, hogy a kormányelnök újévi beszédében a keresztyén nemzeti irányzat megalkuvást nem ismerő érvényesítését a kormányprogram alapjául jelölte ki. Reméli a népgyűlés, hogy egy a kormány, mint a nemzetgyűlés a keresztyén nemzeti állam ezen alapján tántorithatatlanul meg fog állani. Üdvözli a népgyűlés a kormányt, a nemzetgyűlés elnökét s bizalmát nyilvánítja Hubert Ottó főispán, valamint Debrecen nemzeti gyűlési képviselői iránt. A népgyűlés felhatalmazza az előkészítő bizottság tagjait, hogy ezt megfelelő módon juttassa a Kormányzó Úr Ó Főméltósága, a miniszterelnök, a nemzetgyűlés elnöke, valamint Hubert Ottó főispán tudomására.”

A népgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag és tomboló lelkesedéssel a magáévá teszi s hosszasan üdvözli a jelenlevő nemzetgyűlési képviselőket s Hubert Ottó főispánt.

A népgyűlés 1 óra előtt lelkes hangulatban ért véget.

Válaszul

Vidoni Testvérek és Társuk „Nyilatkozat”-ára felvilágosításképen minden további polémia mellőzésével a következőknek közlését tartom szükségesnek: 1. A korona mai árfolyama mellett 7—8 frank 450—500 kor., 430—450 osztrák korona ugyancsak 450—500 kor., mely árák alapján állapítottam meg a darabonkinti hasznót. 2. A valóságnak nem felel meg, hogy 1 kg. szalámi előállításához majdnem 3 kg. hus szükségeltetik. 3. Számításaimat a számadatoknak a lehetőségig pontos beállításával és kellő szakszerűséggel végeztem, amit nálam bárki betekinthez. 4. Nem állítottam, hogy a külföldiek kezében lévő üzemek nem állanak a nemzeti célok szolgálatában. 5. Most is állítom, hogy a zsir-szükségletnek általam javasolt biztosítása gazdaságosabb, mint annak a szalámi gyárosak utján való beszerzése. 6. Ciksem igazsága mellett szól hozzáférő és elfogulatlan emberek helyeslése, Sclwerth Ede.

HIREK

— **A debreceni kir. ítélőtábla új elnöke.** Igyártó Sándor nyugalmába vonulásával megindultak a kombinációk az utód személyére nézve. Egyesek Pajor Kálmán tanácselnököt emlegetik, fővárosi tudósítónk pedig arról értesül, hogy a díszes állást dr. Olchváry Zoltán curiai bírival fogják betölteni, aki évekig volt a debreceni táblának elnöki titkára, majd ítélő bírása. Egyébként úgy tudjuk, hogy Olchváry Zoltánnak a kir. Curia tanácselnöki állása is fölkináltatott s az ő elhatározásaitól függ, hogy melyiket fogadja el.

— **Kinevezés a főreáliskolánál.** A hivatalos lap közli, hogy a kormányzó dr. Kardos Albert igazgatót és Pálffy József főreáliskolai tanárt 1919 január 1-től kezdődő hatállyal a VI. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Bénárd miniszter Debrecenben.** A városi tanácsot leiratban értesítette dr. Bénárd Ágoston népjóléti miniszter, hogy pénteken 3 napi tartózkodásra Debrecenbe jön, hogy az itteni hadiárvek közül 40 gyermeket kiválasszon, akiket az országos hadi-árvaházban fognak elhelyezni, továbbá megtekintse Debrecen népjóléti intézményeit. A városi tanács elhatározta, hogy a minisztert hivatalosan, ünnepélyesen fogadja, őt a város vendégének tekinti és tiszteletére díszebédét ad. A miniszter megtekinti a városi kórházat, az egyetemet, az Augusztus-szanatóriumot és hétfőn, január 17-én hagyja el városunkat. A miniszter debreceni tartózkodásának programját fogadó bizottság fogja megállapítani. A miniszter részt vesz a vasárnap délután 3 órakor tartandó népgyűlésen is, amikor dr. Bernolák Nándor, Debrecen III. kerületének nemzetgyűlési képviselője fogja beszámolóját megtartani, utána pedig a debreceni keresztény-szocialista párt tartja értekezletét.

— **Kevés szén jött.** A szénszállítás nyomorúsága csak nem akar megszűnni, szombaton és vasárnap csak 2—2 vagon szén jött, összesen 40 tonna. Csak hogy épen volt villamos áram. A szénellátás ügyében kedden megy a küldöttség Budapestre. Igazán itt az ideje!

— **Négymillió forgó hitel.** A városi tanács a közlekedési ügyosztálynak 4 millió korona forgó hitelt nyitott közszükségleti cikkek beszerzésére. Az összeg nem nagy, mert hiszen például csupán a januári cukorért 3.600.000 koronát kell fizetni.

— **A református elemi iskolák január hó 17-én, hétfőn reggel megnyílnak.** A jan. 11-re tervezett tanítói konferencia jan. 22-re marad. *Iskolaszéki elnök.*

— **Ruffy Pál Debrecenben.** A debreceni gyermekvédő telep-bizottság szombaton délután 5 órakor tartja első ülését, melyen a népjóléti miniszteren kívül részt vesz Ruffy Pál miniszteri tanácsos is, az állami gyermekvédelem országos nevű előadója is.

— **Népszámláló biztosok és revizorok figyelmebe.** A rossz időjárásra és hiányos világítási viszonyokra való tekintettel a népszámlálás befejezésének időpontja jan. hó 14-ében állapították meg oly módon, hogy a számlálóbiztosok legkésőbb e napon tartoznak a népszámlálási anyagot átadni a revizoroknak. A revizorok által átvizsgált anyag beadásának végső napja jan. hó 15. A közszéki gyűjtővet a számlálóbiztosok összegegni, a revizorok pedig az eredményeket újraösszegezés által ellenőrizni tartoznak. A revizorok felhívattak, hogy — amennyiben még meg nem tették volna — a hozzájuk beosztott számlálóbiztosok munkájából 50—100 lapot a házigyűjtővel együtt Csobán Endre főlevéltárnoknak beadás előtt mutassanak be. — *A népszámlálási bizottság.*

— **Megjött az első tűzifa-szállítmány.** A főszámvevő hétfőn jelentette be a városi tanácsülésen, hogy Csehszlovákiából megérkezett az első tűzifa-szállítmány: 5 vagon fa, melyet a város fegyveres erdőőre kísért. A főszámvevő kifogásolta, hogy a Jerus-cég ilyen apró tételekben szállít és javasolta, hogy zárt vonatokat jöjjön a fa Debrecenbe. Ha a cég kisebb vagonvételekben kapja a fát, akkor gyűjtse össze a határállomáson és viselje a fekbér költségét mindaddig, míg annyi fát gyűjt össze, hogy zárt vonattal jöhet a szállítmány.

— **Mibe kerül a cukor?** A januári cukor kilója 90 korona lesz. A város 80 koronáért kapja. Tulajdonképp a cukor gyári ára 40 korona volna, de a fogyasztási adója 40 korona kilónként.

— **Mibe kerül a népszámlálás?** A városi tanács 300.000 korona hitelt nyitott a népszámlálási költségekre Zöld József tanácsnoknak, aki jelentette, hogy ez az összeg előreláthatólag kevés lesz. A tanács tudomásul vette a bejelentést. Egyébként a népszámlálás hétfőn véget ért. Pár nap múlva fogjuk megtudni az eredményt. Bizonyos, hogy Debrecen népessége felül fogja haladni a százezret. Így Debrecen lesz Szeged után Csonkamagyarország harmadik városa. Eddig népesség tekintetében Szabadka után következett.

Kicszerélik a bankjegyeket

Budapest, jan. 10. (N. St. t. j.) Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter Bécsbe utazott, ahol tárgyalni fog Spitzmüllerrel, az osztrák-magyar bank kormányzójával, a hadikölcsönök lombardozása ügyében. A tanácskozások összefüggének az osztrák-magyar bankjegyek kicserélésével. A békeszerződés értelmében az osztrák-magyar bankjegyeket csak a ratifikálás után lehet kicserélni, azonban ezt az utóállamok némelyike nem tartotta be. Hegedüs azonban ragaszkodik a békeszerződés eme pontjához. A pénzügyminiszter nyilatkozata szerint a bankjegyek kicserélésére május előtt nem kerülhet sor. A helyzet az, hogy a nagyobb címletek, mint az 5 ezer, 1 ezer és 100 koronás bankjegyek, amelyek Svájcban készültek, már készen vannak, a kisebbeket azonban, mint az 1, 2 koronásokat még nem készítették el. A pénzügyminiszter ezeket most fogja megrendelni az osztrák-magyar bank nyomdájában.

Gázszemet kapunk Csehországtól

Budapest, jan. 10. (Nemzeti St. tel. jel.) A külföldi gázszén kiutalása érdekében Párisban történt intervencióknak az lett az eredménye, hogy a nagykövetek tanácsa utasította a cseh kormányt a Magyarországnak szóló gázszén kiutalására. Valószínű, hogy már februárban megérkezik a gázszén, amely azonban igen drága, 450—500 korona métermázsája. A gázszénből a vidéki gázgyárak is kapnak szemet régi fogyasztásuk arányában. Ez irányban legközelebb nagy értekezlet lesz.

Tárgyalás Nyugatmagyarországról

Budapest, január 10. (Nemz. St. t. jel.) A párisi Temps mai száma feltűnést keltett hírt közöl Nyugatmagyarországról. A lap szerint téves az az állítás, mintha a nagykövetek tanácsának határozata értelmében Nyugatmagyarországot még a trianoni békeszerződés ratifikálása előtt átadják Ausztriának. Nyugatmagyarországot csak a trianoni békeszerződés ratifikálása után köteles Magyarország átadni a szövetségeseknek, akik azt tovább adják Ausztriának. *Ez azonban nem zárja ki, hogy a két érdekelt állam a nagyhatalmak által teremtett alapon barátságos tárgyalási ne folytasson olyan határkiigazítás céljából, amely mindkét államnak jobban megfelel.*

Diplomáciai érintkezés Romániával

Budapest, jan. 10. (N. St. t. j.) Január 15-én magyar diplomáciai küldöttség megy Bukarestbe. A misszió élén Hory és Szilassy konzulok állanak. A misszió azzal is meg van bízva, hogy a Magyarországra utazó román állampolgárok utlevelét láttamozza. Legközelebb Budapestre is megy román követség Gereceani vezetésével s néhány hét múlva a magyar követség is elindul a misszió után Bukarestbe.

Friedrich István ügye

Budapest, jan. 10. (Nemz. St. tel. jel.) Az ügyészség tagjai három nap óta értekezletet tartanak Friedrich István ügyében. Az összes iratokat, jegyzőkönyveket áttanulmányozzák. Az értekezlet legközelebbi napokban hoz döntést.

A cári дума Párisban

Páris, jan. 10. (Nemz. St. tel. jel.) Párisban tegnap összeült a cári дума 31 tagja. Elnöknek Csernovot választották meg, azonkívül megválasztották a tisztikart is.

— **Az irredenta szobrok leleplezése.** Az átkos békeszerződés ellen örök tiltakozásként emeli a magyar nemzet az irredenta szobrokat Budapesten, a Szabadság-téren. A szobrokat *nemzeti ünnep* keretében fogják leleplezni e hó 16-án, vasárnap délelőtt. Az egész nemzet ünnepelni fog. Minden házon ott fog lengeni a nemzetiszínű zászló, minden igaz magyar melten a piros-fehér-zöld kokárda. A leleplezésen Debrecen és Hajdúvármegye törvényhatóságait küldöttség fogja képviselni. A debreceni küldöttség tagjai dr. Vargha Elemér tb. főjegyző, Medgyaszay Miklós árvaszéki elnök és Sesztina Jenő bizottsági tag, a hajdúvármegyei küldöttség tagjai csupán Somjas Gusztáv főispán és dr. Nábráczky Béla főjegyző lesznek, mert Pákozdy Sándor alispán és dr. Czeglédy Mihály t. főügyész súlyos betegek. Mindkét küldöttséggel 2—2 díszhajdu megy, akik a koszorukat és az irredenta zászló szalagjait viszik. Mindkét törvényhatóság Erdély szobrára teszi koszoruját, mert a történelmi emlékek Erdélyhez fűznek bennünket elsősorban. A leleplezés órájában az egész országban zugni fognak az összes harangok. Anyai keserűség, csalódás, nyomorúság után az a nap lesz az első, büszke, dacos, nemzeti ünnep!

— **Új debreceni polgár.** A városi tanács Vajda József nyugalmazott állami tisztviselőt 100 korona felvételi díj lefizetése ellenében felvette a községi kötelékbe, illetőleg a korábban kiszabott 500 korona felvételi díjat méltányosságból 100 koronára mérsékelte.

— **Jelentkezett a bűnös.** A debreceni államrendőrségen jelentkezett Nagy János szolnoki cipész. Elmondta, hogy ő Budapesten Divéki Andrástól, Gyöngyösön özv. Szalai Józsefnétől és Császárszálláson Pápai Sándornétól betörések elkövetése alkalmával több ezer korona értékű holmit lopott, azonkívül a szolnoki pályaudvaron egy ismeretlen egyéntől ellopott egy utazó kosarat. A rendőrség Nagy Jánost letartóztatta. Valószínű, hogy Nagy János lelkét nagyobb bűn is terheli s ezért a büntetés elől a fogházba akar menekülni. Am a rendőrség erősen kutat Nagy János multja után.

— **Emelni kell a drágasági segélyt!** Debrecen város rémséges nyomorral küzdő alkalmazottjai kérvénnyel fordultak a törvényhatósági bizottsághoz, melyben a mindenképp jogtató drágaságra hivatkozással a havi drágasági segélynek 850, 800, 750, 700, 650 és 600 koronára való emelését kérik. (Fizetési osztályok szerint.) Szerény és méltányos kérelem ez, hiszen az állami közalkalmazottak már kapják ezt a fölemelt segélyt. Semmi kétség, hogy a közgyűlés megszavazza a kért segély felemelést.

— **A debreceni gyakorló gyorsírók** kevés számmal, de annál lelkesebben összegyűltek a hírlapi felhívás alapján az elmúlt szombaton délután. E barátságos megbeszélés folyamán megállapodtak abban, hogy elméleti ismereteik kibővítése és gyakorlati készségük megtartása végett kéthetenként összejönnek. A legközelebbi összejövetel idejéről és helyéről a napilapok útján értesítést fognak kapni az érdeklődő műtársak.

— **A máv. menetrendváltozása.** A közönség tájékoztatása céljából h. t. közöljük, hogy az 1722 sz. vonat hétfő január 10-től kezdődőleg nem a jelenlegi, hanem egy később fekvő menetrend szerint fog közlekedni. Indulás Budapestről délután 1 óra 55 p. érkezés Debrecenbe délután 9 óra 10 p.-kor. — *Garda* üzletvezető.

Városi nyugdíjasok cipőellátása. Felhívattak a városi nyugdíjasok, hogy e hó 15-ig beárólag Városháza I. 17. sz. szobában cipő ellátásuk igénylése végett jelentkezzenek. Városi számvevőség.

— **Rendőri hírek.** Öngyilkosság. Özv. Belle Sandorné 27 éves berefityószentmártoni lakos vasárnap reggel marólugot ivott. Sérüléseivel beszállították a kórházba. Tettének oka ismeretlen. Állapota súlyos. — **Közértesítés.** Varga János dadogó beszédű csavargó, a nyíregyházi szegényház raktárából 23.300 korona értékű ruha- és fehérműt lopott el. A rendőrség körözését rendelte el. — **Elkobozott szovjetsapka.** A rendőrség Harsányi János Halap 74 számú lakostól egy szovjetsapkát kobozott el. A rendőrség miniszteri rendelet értelmében megindította Harsányi János ellen az eljárást.

— **Move közgyűlés.** A főosztály tagjait folyó hó 12-én, szerdán a városháza közgyűlési termében megtartandó évi rendes közgyűlésre meghívom. A gyűlés kezdete délután pontosan 3 órakor. Gyűlésrend: 1. Elnöki bejelentő. 2. Titkári jelentés. 3. Az egyes ügycsoportok jelentése. 4. Indítványok. — Felkérem a tagokat, hogy tagsági igazolványaikat magokkal hozni sziveskedjenek.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete közleményei.** Ertesítjük a kedvezményes ellátásra jogosultakat, hogy a január havi Ellátási Jegyek lebélyezését a pénzügyi palota földszint 12. sz. alatti helyiségünkben megkezdjük. Felkérjük a testületet megbízottait, hogy az Ellátási Jegyekről készített kimutatásokat folyószám, beszerzési csoport tagsági igazolvány száma, név, igényjogosultak száma és megjegyzés rovatokkal készítsék.

— **Köröznek egy oláh bocskoroszt.** *Margarác* Petru román királyi hadseregbeli katonája Debrecenbe szökött. Itt mint szökött katonát elfogták s vizsgálatot indítottak ellene. A vizsgálat során kiderült, hogy 5 ízben volt bűntette. A rendőrség Margarác Petru visszatoloncolását rendelte el, azonban a nagyállomásnál a kiséző 120 számú rendőr mellől megszökött. A rendőrség most körözi a meglógott római legionistát.

— **Cserhádi növénytermelés** és Köztelek zsebnaptár megérkezett Antalffy gazdasági könyvkereskedésébe. Iparbank.

— **Titokzatos hulla a vagonban.** A szolnoki rendőrségnek a debreceni rendőrséghez intézett távirati értesítése szerint e hó 7-én a szolnoki teherpályaudvaron egyik zárt vasúti kocsiában egy 6-8 évesnek látszó, jól ápolt szőke leánygyermek hullájára bukkantak. A hulla jobb halántékán lött seb látható. Mint-hogy valószínűség szerint büntényről lehet szó, a debreceni államrendőrség is nyomoz ez ügyben. Éppen ezért felhívja a rendőrség mindazokat, akik a leánykára vonatkozólag tudnak valamit, jelentsék a rendőrségen, I. em. 61. számú szobában.

— **Margit-fürdő** állandóan nyitva van.

— **Üzleti állványt** megvételre keres Antalffy könyvkereskedő.

Valutaárfolyamok

Budapest, január 10. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték. Napoleon 17:70, dollár 582-74, francia frank 36-40, márka 818-22, lira 20:70, szokol 669-70, rubel 294-93, lei 742-30, svájz 92, korona dinár 14:20, leva 620, osztrák korona 86 és fél, lengyel márka 77.

A zürichi devizapiacra a magyar koronát 1.05-el jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Színház

A színházak és mozgósínházak közleményei: Kedden B), szerdán C), esütörtökön A) bérletben kerül színre a *Csárdáskirályné*.

Robert Warwik a legkedveltebb amerikai színész főszereplésével az „Isteni kert” című öt felvonásos dráma az Urániában. Jegyelővétel.

Tűzes oster dráma az amerikai spekulánsok világából, amerikai film az Apollóban. Jegyelővétel.

Ch. Perczel Carela tánciskolájában (Angol király szálloda fehértermében) az új tánc-kurzusok kedden január 18-án kezdődnek, beiratkozni lehet az Uránia keresztépületében levő lakásán egész nap.

LENGYEL Fest, tisztít

Készíték gallérokat, kélőket, ingeket pontos és szolid árban. mindennemű férfi és női ruhákat, gummikabátot minden színre 8 nap alatt

CSAPO-U. 95. Pacsirta-u. sarok. Felvételi hely Piacz-utca 63. sz. mosoda.

Villanymotor

1,5 vagy 2 lóerőt keresek 4-5 hétre bérbe esetleg megvételre. — Ajánlatot a lap kiadóhivatalába kérek. „Villanymotor” jelígre.

Sestakerti szőlő

Andrássy-uton 900 négyszögöl kítűnő termőszőlő gyümölcsösrel, körül lugassal jövizű szivattyus kut és nádas pajtával eladó, Dezső László irodája Maróthy-u 19

Eladó amerikai kocsi

kijogástalan állapotban, igen masszív, könnyű járatu, Radó Józsefnél Hajdunánáson, Jókai-u, 3097. sz.

Eladó ingatlanok

Nyil-utczán 6 szobás lakás
Sarak-utczán 4 szoba üzlettel
Faragó-utczán 6 szobás
Gerébly telepen Irén- és Kondor-utczán
1-1 szobás
eladó, Dezső László irodája Maróthy György-utca 19. szám.

HAHAJA

kihullott, rendelje meg természetű hajpótlékaimat, melyekből legdivatosabb frizurát könnyen előállíthat. Divatos fűtők, divatos festülések. Kiváló csoda haj-növesztő kapható

Özv. CITROM MÓRNÉ
Piacz-utca 77. sz. Az udvarban.

Mindennemű ajándékok

Parfümök kimérve és adjuszálva, Manikour, Parfüm és Pésükazetták, mindenféle piperecikkek, szappanok stb. Korzó „ÉVA” arczenecs és szappan Telefon 14-80 legelőszóbban szerezhetők be a Telefon 14-80

Korzó Droguerióban Piacz-utca 42.

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ-VÁLLALAT RÉSZV.-T.

Mindennemű könyvnyomdai munkákat izlésesen, gyorsan és jutányos árakon készit.

Tölgyfa rönk

1 éves vágásu
200 cm. hosszú 15-30 cm. vastag, valamint Bükki boksza szén teljesen száraz, ömlesztve vagontelekben azonnali szállításra kapható

Polyánszky Orest

tűzifa és szénkereskedőnél
Piacz-utca 58. Telefon 182.

Figyelmeztetés!

Mintán a listirodában működő terményszámoló bizottság idézésére a kitűzött határidőre többen nem jelentek meg, saját érdekükben figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a részükre kikézbcsített idézésben jelzett határidőre saját érdekükben pontosan jelenjenek meg, mert az indokolatlanul elmaradókkal szemben a törvényes következmények fognak fogamatba tételni. Az eddig elmaradtak haladéktalanul tartoznak a bizottság előtt megjelenni.

Debrecen, 1921. január 8.

A közlemezési minisztérium rendelete folytán alakított terményszámoló bizottság

nevében

KADÁR ezredes,
elnök.

Meinl Gyula

kávébehozatali.-t. Piacz-u. 59. sz. megnyit

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Friss pörkölt kávék, „Mágnás-keverék”, tea, csokoládé, kakao, borok, jamek sth.

Apró hirdetések.

Házinyulakat

és fajtalamokat megvételre keresek. Vár-utca 8. baloldali utca lakás.

Bankszakmában

jártas gépen is jól író könyvelőt vagy könyvelőnőt keresünk. — Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Tölgyladeszka

2 és egyneved köbméter butornak való eladó Miklós-utca 28

Bélyegzőgyár és vésointézet

PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Eladók

frész selyem alsószoknya színházi ridikül, telikabát, hálószoba berendezés, — iroda berendezés, üzleti üvegállvány, vízmentes ponyva, fürdőkád, vas-kályha, harisnya kötőgéptükkel, ingaóra fogas, — vízmedence, tiszta üvegek stb. Piacz-u. 77. Udvar közép I. em. bal.

Debreceni Gazdák Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsonóket folyósit házakra, földekre és értékpapirokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapirokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncéltrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Koros Sándor

lérti-szabó háztelében Piacz-u. 60.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Jókarban

levő díszes nagy harmónium eladó. Kolónia 1. épület. E.

130 koronát

fizetek az aranyért Krámer Arany Bika bérház 3.

Forgács István

műorás
Bádógos-u.

RONGYOT

mosóitak. keresek megvételre, 20-25 kiló napi áron. Cím a kiadóban

Köváry és Altmann

szűsők, Piacz 42. Pannonia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

TRÓPAPIR

fehér irodai és fogalmi eredeti csomagokban kapható lapunk kiadóiban.

Rinkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal

lapunk kiadóhivatalában

Jól

jövedelmező ház forgalmas út ettel a nagyállomás közelében eladó. — Petőfi-ter 4. Étekezhetni Ince Sándorné Hajduhadház